

Uchwała Nr 11/589/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 15 maja 2024 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu:

stwierdza nieważność

uchwały Nr LXXI/685/2024 Rady Miejskiej Ostrzeszów z dnia 25 kwietnia 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie wymiany kotłów i pieców niskosprawnych na niskoemisyjne źródła ciepła, w części obejmującej w załączniku do uchwały, stanowiącym wniosek o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie wymiany niskosprawnych kotłów i pieców na niskoemisyjne źródła ciepła, w części "Wymagane załączniki" w zakresie:

- punktu 3,
- w punkcie 8 wyrażen w brzmieniu: "otrzymanej w ciągu 3 minionych lat", "w tym okresie", "w tym okresie",

z powodu sprzeczności z przepisami wskazanymi w uzasadnieniu do uchwały.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą doręczoną tutejszej Izbie w dniu 30 kwietnia 2024 r. Rada Miejska Ostrzeszów powołując się na art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 403 ust. 4 i 5 ustawy Prawo ochrony środowiska postanowiła o zmianie uchwały Nr XLIX/451/2022 Rady Miejskiej Ostrzeszów z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie wymiany kotłów i pieców niskosprawnych na niskoemisyjne źródła ciepła.

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu zawiadomiła Przedstawicieli Gminy o wszczętym postępowaniu nadzorczym w odniesieniu do badanej uchwały, wyznaczając termin jej rozpatrzenia na dzień 15 maja 2024 r.

Rozpatrując sprawę uchwały na posiedzeniu w ww. dniu Kolegium Izby ustaliło i zważyło, co następuje.

Badana uchwała podjęta została na podstawie przepisu art. 403 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54).

Z przepisu art. 403 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska wynika, że finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 1 i 2, może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) z budżetu gminy lub budżetu powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji wymienionych w tym przepisie podmiotów.

Upoważnienie ustawowe dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do uchwalania aktu prawa miejscowego w sprawie zasad udzielania dotacji celowej, o której mowa powyżej, zawiera przepis art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którym rada gminy lub powiatu określa zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania.

W § 1 badanej uchwały Rada Miejska Ostrzeszów nadała nowe brzmienie § 1 ust. 5 oraz § 4 ust. 5 pkt 1 uchwały Nr XLIX/451/2022 z dnia 28 kwietnia 2022 r. (zwaną dalej uchwałą pierwotną).

Z postanowień § 1 pkt 1 przedmiotowej uchwały wynika, że Rada Miejska przewidziała udzielanie pomocy de minimis, w tym pomocy de minimis w rolnictwie lub pomocy de minimis w rybołówstwie.

Wraz z uchwałą do tut. Izby przedłożono dokumenty, z których wynika, że projekt badanej uchwały został przesłany Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wniesione przez Prezesa UOKiK zastrzeżenia zostały uwzględnione przy podejmowaniu przedmiotowej uchwały, natomiast Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie wniósł uwag do projektu uchwały. Zatem zostały spełnione wymogi wynikające z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).

Na mocy badanej uchwały Rada Miejska Ostrzeszów nadała nowe brzmienie § 4 ust. 5 pkt 1 uchwały pierwotnej, który po zmianie stanowi: „*Przedsiębiorca ubiegający się o dotację stanowiącą pomoc de minimis zobowiązany jest do przedłożenia wraz z wnioskiem wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie otrzymanej w ciągu 3 minionych lat, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie (załącznik nr 2 do niniejszej uchwały);*”.

Ponadto uchwała pierwotna w § 4 ust. 6 pkt 1 zawiera postanowienie (nie wprowadzono zmian w tej części) o treści: „*Przedsiębiorca ubiegający się o dotację stanowiącą pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie zobowiązany jest do przedłożenia wraz z wnioskiem zaświadczenia o pomocy de minimis, o pomocy de minimis w rolnictwie oraz pomocy de minimis w rybołówstwie jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu dwóch poprzedzających go lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis, o pomocy de minimis w rolnictwie oraz pomocy de minimis w rybołówstwie otrzymanej w tym okresie albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie (załącznik nr 2 do niniejszej uchwały);*”.

Natomiast w załączniku do badanej uchwały, którym nadano nowe brzmienie załącznikowi nr 1 do uchwały pierwotnej, w części pod nazwą „Wymagane załączniki” w punkcie 8 jako wymagany załącznik wskazano: „*wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie otrzymanej w ciągu 3 minionych lat, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie, (jeżeli dotyczy).*”.

Z powyższego wynika, że Rada Miejska Ostrzeszów, określając nowy wzór wniosku o udzielenie dotacji, błędnie określiła w nim dokumenty, jakie wraz z tym wnioskiem zobowiązane są złożyć podmioty ubiegające się o dotację stanowiącą pomoc de minimis w rolnictwie albo pomoc de minimis w rybołówstwie.

Zgodnie bowiem z art. 37 ust. 2 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej: „Podmiot ubiegający się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie jest zobowiązany do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy:

- 1) wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie oraz pomocy de minimis, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- 2) (uchylony);
- 3) informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie”.

Zakres informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie oraz wzór formularza tych informacji, określone zostały - odrębnie od zakresu informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis - w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. z 2010 r. Nr 121, poz. 810), wydanym na podstawie art. 37 ust. 2a ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Natomiast obowiązek przedkładania wraz z wnioskiem o udzielenie dotacji wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie wnioskodawca otrzymał w ciągu minionych trzech lat, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie, dotyczy wyłącznie podmiotów ubiegających się o pomoc de minimis udzielaną od dnia 1 stycznia 2024 r. na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L, 2023/2831 z 15.12.2023 r.).

Analiza załącznika do badanej uchwały wykazała ponadto, że w części "Wymagane załączniki" w punkcie 3 Rada Miejska nałożyła na podmioty ubiegające się o dotację obowiązek dołączenia do wniosku oświadczenia o *"niezaleganiu zobowiązań finansowych wobec Miasta i Gminy Ostrzeszów z tytułu należności podatkowych, opłat za wodę, ścieki, wywóz śmieci"*.

W ocenie Kolegium Izby taki zapis w załączniku do uchwały w sposób istotny narusza art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, który stanowi ustawowe upoważnienie dla rady do podjęcia uchwały dotyczącej zasad udzielania dotacji celowej na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania.

Rada Miejska jest zobowiązana do ścisłego przestrzegania granic ustawowego upoważnienia. Upoważnienie zawarte w art. 403 ust. 5 ww. ustawy nie przyznaje Radzie Miejskiej kompetencji do uzależnienia udzielenia konkretnemu podmiotowi dotacji celowej od spełnienia warunku niezalegania z opłatami na rzecz gminy. Żądanie złożenia takiego oświadczenia stanowi nieuprawnione żądanie Rady Miejskiej względem podmiotu składającego oświadczenie.

Ograniczenie w dostępie do dotacji przez ustalenie obowiązku niezalegania z płatnościami na rzecz podmiotów publiczno-prawnych naruszałoby art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), który stanowi, że prawo realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej. Z uwagi na to, że uchwała pierwotna w § 1 ust. 3 wskazuje, że o udzielenie dotacji mogą ubiegać się podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych, a w szczególności osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorcy, jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi, brak jest podstaw do ustanawiania przez Radę ograniczeń podmiotowych w tym zakresie. Rada Miejska nie może uzależniać przyznania dotacji od spełnienia warunków całkowicie niezwiązanych z przedmiotem i celem, na jaki ma być przyznana dotacja.

W konsekwencji stwierdzenia nieważności punktu 3 w załączniku do badanej uchwały Kolegium Izby wskazuje, że nadal obowiązuje zapis § 4 ust. 1 pkt 3 uchwały Nr XLIX/451/2022 z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie wymiany kotłów i pieców niskosprawnych na niskoemisyjne źródła ciepła, stanowiący, że podstawą do przyznania dotacji jest złożenie kompletnego wniosku o udzielenie dotacji celowej na wymianę systemu ogrzewania w budynku mieszkalnym lub lokalu mieszkalnym lub usługowym wraz z następującymi załącznikami: oświadczeniem o niezaleganiu zobowiązań finansowych wobec Miasta i Gminy Ostrzeszów z tytułu należności podatkowych, opłat za wywóz śmieci (załącznik nr 4 do niniejszej uchwały) oraz załącznik nr 4 pn. "Oświadczenie o niezaleganiu zobowiązań finansowych wobec Miasta i Gminy Ostrzeszów", zawierający oświadczenie o treści: "Oświadczam, że na dzień składania niniejszego wniosku nie posiadam jakichkolwiek zaległych zobowiązań finansowych wobec Miasta i Gminy Ostrzeszów z tytułu należności podatkowych, opłat za wywóz śmieci itp. Przyjmuję do wiadomości, że w przypadku posiadania jakichkolwiek zaległych

zobowiązań finansowych wobec Miasta i Gminy Ostrzeszów, złożony wniosek pozostanie bez rozpatrzenia".

Zatem Rada Miejska Ostrzeszów powinna wyeliminować z uchwały Nr XLIX/451/2022 z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie wymiany kotłów i pieców niskosprawnych na niskoemisyjne źródła ciepła wyżej wskazane nieprawidłowe zapisy.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu

/-/ Grażyna Wróblewska

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.